

YARGITAY KARARLARINDA SERİ MARKA VE MÜKTESEP HAK İLİŞKİSİ^(*)

THE RELATIONSHIP BETWEEN SERIES TRADEMARKS AND ACQUIRED RIGHTS IN THE DECISIONS OF THE COURT OF CASSATION

Doç. Dr. Akın ÜNAL^(**)

Öz

Yargıtay tarafından marka sahibi tarafından uzun süre kullanılan markalar (kök marka) ile aynı mal ve hizmetlerde, onunla bağlantılı veya onun bir çeşidi olduğu algısına yol açacak şekilde kullanılan yeni markaların birlikte seri marka oluşturduğu kabul edilmektedir. Seri marka, kök markanın devamı olarak marka sahibi için yeni markayı tescil ettirebilmesi açısından bir müktesep hak teşkil etmektedir. Müktesep hak, diğer hukuk alanlarında olduğu gibi marka açısından da kanunda düzenlenmemiş, ancak Yargıtay içtihatları ile şekillenmiş bir kavramdır. Marka sahibine müktesep hak tanımakla amaçlanan, onun, kök markanın tüketicisi (ilgili alıcı) çevresinde sahip olduğu itibardan yararlanan yeni bir marka tescil ettirebilmesidir. Zira kök marka tüketicide bir imaj ve algı oluşturmuştur ve yeni (seri) marka ise oluşan bu algıdan istifade etmektedir. Bir işletmenin malvarlığının en önemli unsurlardan birisi olması nedeniyle de markanın korunması hususu bilhassa önem arz etmektedir.

Seri markaların korunması için esas alınan kriterler mülga Kanun Hükmünde Kararnameler, Sınai Mülkiyet Kanunu, Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenen haksız rekabet hükümleri ve Yargı içtihatlarıyla şekillenmiştir. Her ne kadar somut uyumsuzluklara göre değerlendirilmesi gereken kriterler çoğalabilse de Yargıtay'ın içtihatları çerçevesinde müktesep hakkın korunması bakımından esas alınan hususlar; önceki tarihli kök marka ile bununla birlikte bir seri oluşturan sonraki tarihli yeni markaların benzer olması, markaların dahil olduğu mal ve hizmet sınıflarının aynı olması ve önceki tarihli markanın çekişme konusu olmaktan çıkmış olmasıdır. Bu esaslar çerçevesinde çalışmada, müktesep hak ve seri marka ilişkisi, markanın korunmasında bunların etkisi ve Yargıtay tarafından müktesep hak konusunda kabul edilen kriterlerin yer aldığı içtihatların incelenmesidir.

Anahtar Kelimeler

Müktesep Hak, Kök Marka, Seri Marka, Markanın Korunması, Teklik İlkesi.

^(*) (Araştırma Makalesi, Geliş Tarihi: 10.09.2025 / Kabul Tarihi: 30.11.2025).

Atıf/Citation: Ünal, Akın (2025), "Yargıtay Kararlarında Seri Marka ve Müktesep Hak İlişkisi", TFM, C: 11, S: 2, s. 369-379.

^(**) Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı, Ankara - Türkiye, (E-posta: akinunal@aybu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-1019-1096).

Abstract

In the decisions of the Turkish Court of Cassation, trademarks that have been used by their owners for a long period (house marks), when serving as the basis for new marks perceived as a continuation or variation of the earlier goods, are recognized as series trademarks. A newly created series trademark thus constitutes an acquired right for the owner as a continuation of the house mark. As in other areas of law, acquired rights in trademark law are not expressly regulated in legislation but have been shaped through Court of Cassation jurisprudence. The rationale behind acquired rights is to benefit from the reputation the house mark has established among consumers, since the new (series) trademark capitalizes on the perception created by the earlier mark. Given that a trademark is one of the most essential elements of a business, its protection carries particular significance.

I. GİRİŞ

Markaların temel işlevi mal ve hizmetlerin ayırt edilmesidir (SMK m.4). Bir teşebbüse ait mal ve hizmetler, müşterileri tarafından, diğer teşebbüslerin mal ve hizmetlerinden taşıdıkları markalarla ayırt edilir.

Bir markanın ihdası ve kullanımı uzun ve maliyetli bir süreç ve marka koruması da işletmeler açısından önemlidir. Markanın tescil edilmesi ve tescil kapsamındaki mal ve hizmetlerde kullanılması korumanın temel öğeleridir. Markanın tescili, başkasının aynı veya benzer işareti aynı veya benzer mal ve hizmetlerde tescil ve kullanımına engel olur. Bununla birlikte, tescilli önceki (kök) markalarında bazı değişiklikler yaparak ve bunları yeni ihtiyaçlarına göre güncelleyerek benzer markalar tescil ettirme marka sahipleri için bir ihtiyaç olarak ortaya çıkabilmektedir.

Daha önceki tarihli bir markanın asli unsurunu koruyarak buna bazı ekleme ve çıkarmalar yapmak suretiyle yeni bir marka ortaya çıkarması halinde seri markadan bahsedilir¹. Seri marka oluşturularak kök markanın tüketici çevresinde sahip olduğu itibardan yararlanmak amaçlanmaktadır. Nitekim tüketiciler önceki markanın serisi şeklinde çıkarılan yeni markanın piyasaya girmesi halinde önceki markaya duydukları güvenle bu markayı da tercih etmektedirler. Buna bağlı olarak marka sahibi de

The criteria governing the protection of new series trademarks have been shaped by the Industrial Property Code (formerly the Decree-Laws), the provisions on unfair competition under the Turkish Commercial Code, and case law. Although additional considerations may arise depending on the dispute, the Court of Cassation generally evaluates the similarity between the earlier and later marks, their coverage within the same classes of goods and services, and the absence of ongoing disputes concerning the earlier mark. Within this framework, this study examines the relationship between acquired rights and series trademarks, and their role in trademark protection, through the lens of Court of Cassation jurisprudence.

Keywords

Acquired Rights, House Mark, Series Trademark, Trademark Protection, Principle of Uniqueness.

önceki markanın serisi olan bu yeni markanın tescili açısından bir kazanılmış hakka sahip olacaktır. Bu durum marka hukukunda “müktesep hak” olarak adlandırılmaktadır². Marka hukukunda geniş bir uygulama alanına sahip olan müktesep hak kavramı, mevzuatta açıkça düzenlenmeyen, ancak içtihatlarla şekillenen bir kavramdır. Marka sahibine yeni seri markası için hangi durumlarda müktesep hak sağlanacağı ise Yargıtay içtihatlarında aranan şartlarla ortaya konmuştur. Müktesep hak kapsamında, bir işletme sahip olduğu kök markadan dolayı kazanılmış hakları olduğu gerekçesiyle sonraki tarihli yeni seri markasının da tescilini talep edebilecektir.

II. MÜKTESEP HAK VE SERİ MARKA KAVRAMI

Genel anlamda “müktesep hak”, eski kanun döneminde elde edilen, ama yeni kanun döneminde geçerliliğini devam ettiren, kanun değişikliğinden etkilenmeyen hakları ifade eden bir kavramdır³. Bir maddi hukuk kavramı olan ve geniş bir uygulama alanı bulunan müktesep hakkın, medeni usul huku-

¹ Rauf Karasu, Cahit Suluk ve Temel Nal, *Fikri Mülkiyet Hukuku* (8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024), 207.

² Karasu, Suluk, Nal (n 1) 256.

³ Ayşe Banu Şavata Tanverdi, ‘Medeni Usul Hukukunda Kazanılmış Haklar ve Özellikle Usuli Kazanılmış Haklar’ (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 1993) 3 vd.; Mine Ercevahir, *Medeni Usul Hukukunda Usuli Müktesep Hak* (1. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2023), 21 vd.; Kemal Oğuzman, Nami Barlas, *Medeni Hukuk* (31. Baskı, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2025), 86 vd.; Murat Atalı, ‘Usuli Müktesep Hak Kavramı ve Bozma Kararının Bağlayıcılığı’ (2018) 44(3) Yargıtay Dergisi, 459 vd..

ku ve idari yargılama hukuku gibi alanlarda “*usuli müktesep hak*” olarak da görünümü bulunmaktadır⁴. Ancak hemen belirtmek gerekirse, müktesep hakkın kanunda tanımı yapılmamış olup uygulama, içtihat ve doktrin ile gelişmiş ve içi doldurulmuştur⁵. Müktesep hak ile ulaşılmak istenen amaç, hukuki güven ve istikrar sağlamaktır.

Marka hukukunda da müktesep hak kavramına ilişkin olarak SMK’da herhangi bir tanım veya düzenleme bulunmamaktadır. Diğer alanlarda olduğu üzere marka hukukunda da müktesep hakkın tanımı ve hangi şartlarda uygulama alanı bulacağı Yargıtay içtihatlarıyla şekillenmiştir. Müktesep hak kavramına ilişkin uygulamanın temeli, emsal karar niteliği taşıyan bazı Yargıtay kararlarıdır. Bu kararlar çerçevesinde müktesep hak uygulanmasında mahkemece esas alınan kriterler istikrar kazanmış ve hukuk sistemimizde içtihat olarak kabul edilmiştir⁶.

Yargıtay bir kararında “*Kazanılmış hak kavramına gelince, bu kavram ile; objektif ve genel hukuksal durumun bireysel bir işlemle kişi için özel bir hukuksal duruma dönüşmesi, hukuka aykırı işlemlerde ise, bunlardan bir süre yararlanılması suretiyle elde edilmiş bulunan hukuksal sonuçların korunmaya değer hale gelmiş olması yani üçüncü kişilerden bir şey isteyebilmek veya onları bir şey yapmak zorunda bırakmak biçimin-*

de hak sahipliği kazanılması ve söz konusu hak karşılanmadıkça ya da boşluğu doldurulmadıkça tek taraflı bir idari işlem veya eylemle geri alınabilmesi mümkün olmayan bir hukuki olanak ve yetkinin doğmuş olması anlatılmak istenmektedir” ifadeleriyle müktesep hak kavramının tanımına yer vermiştir⁷. Tanımdan da anlaşıldığı üzere bir marka sahibinin var olan markasıyla ilgili ve ilişkili yeni bir marka tescil talebinde bulunması halinde önceki markasına bağlı olarak korunmaya değer bir menfaati bulunduğu gözetilerek müktesep hakkı söz konusu olacaktır.

Müktesep hak gereğince aranan şartların sağlanması halinde önceki tarihli kök marka, sonraki tarihli marka başvuruları için kazanılmış hak teşkil etmektedir⁸. Böylece marka sahibi önceki kök markasıyla bağlantılı olarak yapacağı yeni marka tescil talebine yönelik itirazlara karşı müktesep hakkını ileri sürerek yeni markasına ilişkin başvurusunun tescil edilmesini sağlayabilmektedir⁹.

Müktesep hakkın kabulü ile marka hukukundaki temel ilkelere “*Marka Sahibinin Tekliği İlkesi*”-ne bir istisna getirildiği görülmektedir. Söz konusu ilkeye göre, kural olan markanın tek bir sahibinin olmasıdır¹⁰. İlke, aynı zamanda, aynı sınıftaki mal ve hizmetler için bir markanın sadece bir kez tescil edilebilmesini ifade etmektedir¹¹. Birden fazla kişi tarafından aynı markanın kullanılması tüketicilerin yanıltılmasına yol açabileceğinden ilke karşımıza kamu düzeninin bir gereği olarak çıkmaktadır. Nitekim Yargıtay da kararlarında teklik ilkesinin kamu düzenine ilişkin olduğunu ifade etmiştir¹². Ancak mük-

⁴ Detaylı açıklamalar için bkz. Gürsel Kaplan ‘İdari Yargılama Hukukunda Usulü Kazanılmış Hak’ (2004) VIII (1-2) Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 115.

⁵ Uğur Aktekin, Utku Süngü ‘Türk Marka Hukukunda Müktesep Hak Kavramı ve Uygulamasına Bir Eleştiri’ (2023) 25(1) Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi 45; Fülürya Yusufoglu Bilgin, ‘Tescilli Markanın Yenilenmesi Bağlamında İltibas Yaratılması (Marka Üzerindeki Müktesep Hakkın Sınırları)’ (2021) <<https://yasaman.av.tr/tescilli-markanın-yenilenmesi-baglaminda-iltibas-yaratilmasi-marka-uzerindeki-muktesep-hakkin-sinirlari>> (s.e.t. 08.03.2025), 1.

⁶ Bekir Güven ‘Başvuru Sahibi Adına Tescilli Markaların Yapılan Yeni Başvuruya Etkisi: Kazanılmış Hak Yaklaşımı’ (2020) 22(2) Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi 72; Burçak Yıldız, ‘Mükerrer Markanın Seri Markasının Tescili - SMK m.5.1.ç ve m.6.1 Hükümlerine Yargıtay Kararları ile Getirilen İstisna’ (2018) 34(4) Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi 96. Hatta buna, Yıldız’ın da ifade ettiği üzere Yargıtay 11. HD., 05.02.2009 T., 2008/10891 E., 2009/1293 K. Sayılı “*Polofashion*” kararı (Legalbank Elektronik Hukuk Bankası, Erişim Tarihi 10.07.2025, Kısaltılmış; Legalbank) da eklenebilir. (Yıldız (n 6) 96); Aynı yönde Gizem Çiçeklioğlu, ‘Seri Markaların Korunması’ (Yüksek Lisans Tezi, Özyeğin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2020) 4; Ece Eyigün, ‘Marka Hakkının Sınırları’ (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü 2019).

⁷ Yargıtay 11. HD., 14.11.2008 T., 2007/11505 E., 2008/12839 K. (Ece Lady) (De Jure Karar Arama Motoru, s.e.t. 10.07.2025), Kısaltılmış; De Jure); aynı yönde Yargıtay 11. HD., 19.09.2008 T., 2007/7547 E., 2008/10251 K. (Ülker Donut) (De Jure, s.e.t. 10.07.2025).

⁸ Karasu, Suluk, Nal (n 1) 256.

⁹ Aktekin, Süngü (n 5) 45; Karasu, Suluk, Nal (n 1) 256.

¹⁰ Cafer Eminoğlu, ‘Marka Sahibinin Tekliği İlkesi ve Bu İlkenin Markanın Devri Bağlamında İncelenmesi (Anayasa Mahkemesi’nin 556 Sayılı KHK’nın m.16/5 Hükümünü İptal Eden Kararı Bağlamında Bir Değerlendirme)’ (2016) 1 Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi 233; Yıldız (n 6) 97; Karasu, Suluk, Nal (n 1) 33 vd. ve orada anılan yazarlar; Çiçeklioğlu (n 1) 42.

¹¹ Yıldız (n 6) 97; Eminoğlu (n 10) 233; Çiçeklioğlu (n 6) 43.

¹² Yargıtay 11. HD., 02.03.2006 T., 2005/1359 E., 2006/3136 K., sayılı kararına göre “... *istisnai haller dışında “marka tescilinde öncelik ve teklik” ilkesi 556 sayılı Markaların Korunması hakkındaki KHK’den*

tesep hakkın varlığının kabulü ile aynı sayılabilecek bir markanın birden fazla işletme tarafından kullanılması ve korunması durumunun ortaya çıkması söz konusu olmaktadır.

Müktesep hakkın arkasındaki en önemli kavram ise seri markadır. Zira marka hukukunda müktesep hak asıl olarak seri markalar durumunda ortaya çıkmaktadır¹³. Seri marka, marka sahibi tarafından uzun süre kullanılan marka (kök marka) esas alınmak suretiyle, ona bazı ekleme ve çıkarmalar yapılarak piyasaya sürülen, onunla bağlantılı ve önceki markanın kapsadığı ürünlerin devamı veya bir çeşidi olduğu algısına yol açan yeni markalardır¹⁴. Örneğin “Polo” markası kök marka, aynı kişi adına tescilli “Polo Sport, Polo Active, Polo Garage, Polofashion, ...” markaları seri marka niteliğindedir¹⁵.

Seri marka ise yukarıda değinilen Yargıtay kararında¹⁶ “Bir işletme tarafından uzunca süredir kullanılan markanın asli unsuru muhafaza edilerek ve markanın bu işletme ile bağlantısı ve tüketici nezdinde yarattığı izlenim korunmak suretiyle, önceki markanın kapsadığı ürünlerin veya bir ürün çeşidinin tüketiciye yenilenmiş bir marka imajı ile sunulması ve bu yolla marka sahibi işletmenin piyasaya arz ettiği ürünlerinin de işletmesel köken olarak öncekilerle bağlantılı olduğu mesajını veren yeni markalar yaratmak amacıyla önceki markada yer alan asıl unsurun

yanına başkaca asli ve/veya tali unsurlar ekleyerek oluşturduğu marka” şeklinde tanımlanmıştır. Buna göre seri marka, kök markanın tüketici çevresinde sahip olduğu izlenimden yararlanmaya hizmet etmektedir¹⁷.

Seri markanın söz konusu olması halinde marka sahibi yapacağı yeni marka başvurusunda kök markasından dolayı bir müktesep hakka sahip olacaktır. Marka sahibinin tescili için başvuruda bulunduğu seri marka, başka bir marka ile aynı veya benzer özellikleri sahip olsa bile başvuru sahibi seri markasından kaynaklı olarak tescil hakkına sahip olacaktır. Seri marka, SMK m.5/ç ve m.6/1’de düzenlenen, aynı mal ve hizmetlerde daha önce tescilli aynı veya benzer bir markanın bulunması halinde tescilin reddedileceğine veya başvuruya itiraz edilebileceğine dair hükümlere de istisna teşkil eder¹⁸. Yargıtay’ın yerleşik uygulamalarına göre seri marka sahibinin başvurduğu aynı seriye dahil yeni marka başka markalara benzese de tescil edilebilecektir.

III. YARGITAY KARARLARINDA MÜKTESEP HAK VE SERİ MARKA

Aynı anda tescilli farklı kişilere ait birden fazla benzer markadan birinin sahibi, markasını değiştirerek tescil ettirmek istediğinde, önceki tarihli tescilli diğer markanın sahibinin itirazı durumunda, markanın korunup korunamayacağı ve önceki tescilli markanın bir devamı sayılıp sayılmayacağı hususu müktesep hak kavramına başvurmayı gerektirmektedir. Yargıtay kararlarında, bu uygulamaların tescil engellerinin bir istisnasını oluşturduğu ve istisnaların dar yorumlanması gerektiği, aksi takdirde istisnanın asıl kural haline geleceği belirtilmektedir¹⁹.

Müktesep hak kavramının gerçek manada tartışıldığı ve ana kriterlerinin belirlendiği içtihat “Ece Lady” kararı olmuş²⁰, Yüksek Mahkeme, vermiş olduğu sonraki kararlarda da bu kriterleri uygulamaya de-

kaynaklanmaktadır ve kamu düzeni ile doğrudan ilgilidir. Yasa koyucu bu yolla piyasada aynı veya benzer mal ve hizmetler için mükerrer markanın varlığını önleyerek; nihai alıcı olan tüketicilerin itibas suretiyle mal veya hizmetleri karıştırmamasını ve yanıltılmalarını önleyerek korunmalarını amaçlamıştır. Kamu düzenine ilişkin bu düzenlemenin karşısında, başkası adına tescil edilmiş olan bir markayı oluşturan işaret üzerinde öncelik hakkı olan kişinin, sicilde kayıtlı markanın hükümsüzlüğünü isteyebileceği gibi isterse böyle bir dava açmaya zorlanmaksızın kendi adına da aynı veya benzeri işaretin mükerrer marka olarak tescilini isteyebileceği düşüncesi kabul edilemez” <Legalbank> (s.e.t. 11.07.2025).

¹³ Yusifoğlu Bilgin (n 5) 1. Müktesep hakkın ortaya çıkması markanın, sessiz kalma (SMK m.25/I,6) ve markanın kullanılmasına muvafakat etme (SMK m.5/III) gibi kanuni düzenlemeler sonucu da ortaya çıkabilir. Bkz. Yıldız (n 6) 98; Suluk, Karasu, Nal (n 1) 256 vd.; Hayri Bozgeyik, *Marka Hakkının Korunması* (3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2024) 152 vd..

¹⁴ Yıldız (n 6) 94.

¹⁵ Yıldız (n 6) 95; Ayrıca seri marka örnekleri için bkz. Çiçeklioğlu (n 6) 29 vd..

¹⁶ Yargıtay 11. HD., 14.11.2008 T., 2007/11505 E., 2008/12839 K. (Ece Lady) (De Jure, s.e.t. 10.07.2025).

¹⁷ Yıldız (n 6) 94; Çiçeklioğlu (n 6) 5; Selenay Tezbaşaran, ‘Seri Markalarda Karıştırma Tehlikesi’ (Yüksek Lisans Tezi, Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2020) 4.

¹⁸ Çiçeklioğlu (n 6) 45; Yıldız (n 6) 97.

¹⁹ Yargıtay 11. HD., 13.02.2017 T., 2015/12678 E., 2017/729 K. (De Jure, s.e.t. 11.07.2025). Yıldız (n 6) 102.

²⁰ Yargıtay 11. HD., 14.11.2008 T., 2007/11505 E., 2008/12839 K. (De Jure, s.e.t. 10.07.2025).

vam etmiştir. Buna göre müktesep hakkın varlığı için şu şartların birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir²¹:

- i) kök markanın uzun süreden beri tescilli olarak kullanılması ve çekişme konusu olmaması,
- ii) Başvurusu yapılan markanın önceki tescilli kök marka ile benzer olması ve bu markanın asli unsuru muhafaza ederek tüketici nezdinde yarattığı izlenimin korunması suretiyle oluşturulması,
- iii) Sonraki başvurunun önceki tescilli markanın kapsadığı mal/hizmet ile aynı sınıfta yer almasıdır.

Bu nedenle her somut olayda Yargıtay'ın aradığı bu kriterlerin mevcut olup olmadığının araştırılması, söz konusu olan yeni marka başvurusunun tescilli markadan uzaklaşıp uzaklaşmadığı, diğer bir deyişle bir anlamda seri marka amacı olup olmadığı veya bu başvuruya itiraz eden kişinin itiraz konusu ettiği markaya yakınlaşarak iltibas yaratma durumunun incelenmesi gerekmektedir²².

Yüksek Mahkeme'nin aynı yaklaşımı diğer kararlarında da izlenmektedir. Örneğin "Taç" kararında²³ bu hususa ilişkin olarak "farklı kişiler adına sicile tescilli mükerrer markaların varlığı halinde, mükerrer marka sahiplerinden birisinin yaptığı ve tescilli markasının serisi niteliğindeki yeni bir başvurunun müktesep hak ilkesinden yararlanarak tescil edilebilmesi için; daha önceki markanın tescil ve kullanımıyla ilgili olarak mükerrer marka sahipleri arasında bir uyumsuzluk çıkartılmamış olması ve önceki markasının asli unsuru muhafaza edilerek marka sahibi ile bağlantısı ve tüketici nezdinde bıraktığı izlenim korunmak suretiyle seri marka yaratmak amacı taşıması, öte yandan da diğer işletme adına tescilli mükerrer markaya yakınlaştırma, benzeştirme vb. şekillerde karıştırılma tehlikesini yol açılmaması ve bu yolla haksız yararlanma sonucunu doğurmaması gereklidir" ifadelerine yer verilmektedir.

Başvurunun seri marka oluşturmak amacı taşıdığının belirlenmesi halinde kazanılmış hak olarak kabul edilmesi mümkün hale gelecek, iltibas amacı doğuracak şekilde hareket edildiği sonucuna varılması halinde ise yapılan başvuru kazanılmış hak kapsamında değerlendirilmeyecektir. Yargıtay "Form" kararında bir yandan, benzerliğin hem marka ve işaret ve hem de bunların ilişkin olduğu mal ve hizmetler açısından gerçekleşmesini aramış ve önceki markaların ayırt edici unsurunun "Form" ibaresi olduğu, bu markanın davacı tarafından uzun yıllardır ve çekişmesiz olarak kullanıldığı, mahkemece başvuru markasının seri marka oluşturma çabasının bir ürünü olduğu ve davacı taraf için müktesep hak teşkil ettiği gerekçesiyle hükmün davacı lehine bulunmasına karar vermiştir²⁴.

Aşağıda Yüksek Mahkeme tarafından aranan kriterler emsal içtihatlar çerçevesinde ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır.

A. YARGITAY'IN MÜKTESEP HAK KONUSUNDA BENİMSEDİĞİ KRİTERLER

1. Kök Markanın Uzun Süre Kullanılması ve Çekişme Konusu Olmaması

Yargıtay tarafından müktesep hak uygulamasına ilişkin aranan kriterlerden ilki kök markanın uzun süreden beri kullanılması, fiilen kullanılmaya devam ediliyor olması ve çekişme konusu olmamasıdır. Seri oluşturduğu iddiasına konu önceki marka bakımından devam eden bir dava söz konusu ise bunun sonucunun beklenmesi gerekir²⁵. Yüksek Mahkeme bir kararında bu konuya ilişkin olarak "... söz konusu marka tescili aleyhine açılmış taraflar arasında derdest bir dava bulunduğundan, davalı lehine müktesep hak olduğundan söz edilemez" ifadesine yer vermiştir²⁶.

Doktrinde hükümsüzlük davası ve iptal davası açısından bir ayrıma gidilmektedir. Yeni seri marka tescil talebinde bulunduğu, kök markaya iliş-

²¹ Karasu, Suluk, Nal (n 1) 256 vd.; Daha detaylı kriterler için bkz. Yıldız (n 6) 103 vd.; Çiçeklioğlu (n 6) 13-14; Tezbaşaran (n 17) 10.

²² Uğur Çolak, *Türk Marka Hukuku* (5. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2023) 411; Karasu, Suluk, Nal (n 1) 242, 243 vd., Yusufoglu Bilgin (n 5) 2; Yargıtay 11. HD., 03.02.2020 T., 2019/2970 E., 2020/794 K. (De Jure, s.e.t. 11.07.2025).

²³ Yargıtay 11. HD., 13.02.2017 T., 2015/12678 E., 2017/729 K. (De Jure, s.e.t. 11.07.2025).

²⁴ Yargıtay 11. HD., 17.04.2019 T., 2018/689 E., 2019/3082 K. (De Jure, s.e.t. 11.07.2025).

²⁵ Yargıtay 11. HD., 12.11.2009 T., 2008/1868 E., 2009/11768 K. (De Jure, s.e.t. 15.07.2025); Çolak (n 22) 409.

²⁶ Yargıtay 11. HD., 24.03.2015 T., 2015/12678 E., 2017/729 K.; ayrıca bkz. Yargıtay. 11. HD., 13.02.2017 T., 2015/12678 E., 2017/729 K. (De Jure, s.e.t. 15.07.2025).

kin hükümsüzlük davasının sonucunu beklenmesi gerekirken, iptal davasının sonucunun beklenmesine gerek olmadığı ifade edilmektedir. Zira kök marka iptal edilse bile iptal kararı ileri etkili olacağından (SMK m.27/2) müktesep hak korunacaktır. Diğer yandan, eğer yeni seri marka için tescil talebinde bulunulduğu sırada kök marka hükümsüz kılınmış veya kullanmama sebebi ile iptal edilmiş ya da tescilli markanın koruma süresinin dolmuş olması durumunda, korunmaya değer bir yarar kalmayacağından, yeni seri markanın müktesep haktan yararlanamayacağı kabul edilmektedir²⁷.

Yargıtay süreye ilişkin olarak ise bir kararında; “... seri marka oluşturmak bakımından önceki markaların uzun süredir ve tartışmasız bir şekilde kullanılıyor olması şartının gerçekleşmediği, davacının 1 yıldır tescilli olan önceki markalarının önceye dayalı müktesep hak sağlamasının mümkün olmadığı...” demek suretiyle davacının önceki markasının bir yıldır tescilli olarak kullanılıyor olması durumunda müktesep hak oluşmayacağına karar vermiştir²⁸. Bununla birlikte, Yargıtay uygulamalarında uzun sürenin ne kadar olması gerektiği yönünde asgari bir sürenin belirlenmediği de görülmektedir²⁹.

Yargıtay tarafından benimsenen, kök markanın uzun süre kullanılması ve çekişme konusu olmaması şartının TÜRKPATENT tarafından da benimsendiği görülmektedir. Ancak Markalar Dairesi Başkanlığı ile Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulu (YİDK) kararlarından anlaşıldığı üzere TÜRKPATENT tarafından bu kriter, markanın piyasada kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın sadece süre olarak 5 yıldan daha uzun süredir tescilli olması şeklinde uygulanmaktadır³⁰.

²⁷ Bkz. Yıldız (n 6) 107.

²⁸ Yargıtay 11. HD., 11.11.2014 T., 2014/10246 E., 2014/17346 K., sayılı kararına göre “... seri marka oluşturmak bakımından önceki markaların uzun süredir ve tartışmasız bir şekilde kullanılıyor olması şartının gerçekleşmediği, davacının 1 yıldır tescilli olan önceki markalarının önceye dayalı müktesep hak sağlamasının mümkün olmadığı...” (De Jure, s.e.t. 15.07.2025); Aynı yönde, Yargıtay 11. HD., 04.03.2020 T., 2019/3572 E., 2020/2364 K., sayılı kararında “... (önceki) markanın tescil tarihinin 28/03/2014 olduğu ve 23/07/2015 tarihli 2015/61099 numaralı başvurusu yönünden davacıya kazanılmış hak sağlamasının mümkün olmadığı” belirtilmiştir.

²⁹ Yıldız (n 6) 105; Çiçeklioğlu (n 6) 53; Tezbaşaran (n 17) 14-15.

³⁰ Güven (n 6) 74.

Doktrinde de SMK m.25/6’da yer alan beş yıllık süre gerekçe gösterilerek önceki markanın beş yıldır tescilli olması gerektiği ileri sürülmektedir³¹. Zira bahse konu maddede “Marka sahibi, sonraki tarihli bir markanın kullanıldığını bildiği veya bilmesi gerektiği hâlde bu duruma birbirini izleyen beş yıl boyunca sessiz kalmışsa, sonraki tarihli marka tescili kötünietli olmadıkça, markasını hükümsüzlük gerekçesi olarak ileri süremez” şeklinde sessiz kalma hali düzenlenmiştir. Bu görüşe göre, kök markaya dayalı olarak seri markadan kaynaklanan müktesep haktan yararlanabilmek için önceki markanın en az beş yıldır tescilli olarak kullanılıyor olması gerekmektedir.

Kanaatimizce gerek doktrinde ileri sürülen gerek fiilen TÜRKPATENT tarafından benimsenen uzun sürenin belirlenmesi için asgari bir sürenin kıstas alınması, yani markanın piyasada kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın markanın 5 yıldan daha uzun süredir tescilli olması şartının aranması amaca uygun bir yaklaşım değildir³². Zira bazı durumlarda bir işletme güçlü bir reklamla başka bir işletmenin 10 yılda oluşturduğu tanınırlığı çok daha kısa sürede oluşturabilir. Bu sebeple her somut olaydaki mal ve hizmet bakımından konunun değerlendirilmesi uygun olacaktır. Yargıtay’ın uzun süredir tescilli olması yaklaşımının yerine “belli bir süre kullanımı” şeklindeki bakış açısının daha doğru olabileceği de göz önünde tutulmalıdır.

Diğer yandan Yargıtay ve doktrin tarafından aranan “önceki markanın tescilli olması” hususu da tartışılabilir. Zira SMK m.6/3’te de belirttiği üzere belli durumlarda tescilsiz markalar da ilgili kanun kapsamında himaye altına alınmaktadır. Böyle bir durumda Yargıtay tarafından bir hakkın müktesep hak olarak kazanımının kat’i suretle bir tescile bağlanması SMK’nın çözümünden daha katı bir tutum sergilenmesi olarak değerlendirilebilir.

2. Başvuruya Konu Markanın Kök Marka ile Benzerliği

Müktesep hak konusunda Yargıtay tarafından aranan diğer kriter ise kök markanın asli unsurlarını muhafaza eden bir yeni (seri) marka başvurusunda

³¹ Yıldız (n 6) 105; Çiçeklioğlu (n 6) 54.

³² Uzun süre kullanılma kriterinin bir kriter olarak uygulanmasına yönelik eleştiri için bkz. Tezbaşaran (n 17) 16.

bulunulmuş olmasıdır. Aynı kişiye ait kök marka ile sonraki tarihli başvuruya konu marka benzer olmalıdır. Bazı yazarlar bu hususta “*aynı işletmeye ait marka olduğu izlenimi*” şeklinde bir kriter önermektedir³³. Benzerlik, iltibasa neden olacak seviyede bir benzerlik olmalı, yeni marka, bir seri marka özelliği taşımalı, kök markanın asli unsurunu muhafaza ederek yapılmış yeni bir marka başvuru söz konusu olmalıdır³⁴. Kanaatimizce bu konuda kriter olarak, sonraki başvuru, bununla seri marka oluşturan kök markanın sahibi değil, bir üçüncü kişi tarafından yapılsaydı benzerlik nedeniyle reddi kabil bir marka olması hususu aranabilir. Esaslı unsur benzerliği açısından kök marka ile benzer olan, ortalama tüketici nezdinde esaslı unsurlarında değişiklik içermeyen yeni markalar, müktesep hak kapsamında değerlendirilecektir³⁵. Önceki ve sonraki markadan birinin renkli diğerinin renksiz olmasının karıştırma ihtimalini ortadan kaldırmayacağı, aksine güçlendireceği kabul edilmektedir³⁶. Yargıtay bir uyuşmazlıkta “*davacının önceki tarihli markasındaki ibare ile sonraki başvurusundaki işaretler farklı olduğundan farklı hukuki sonuçlara tabi bulunmasının kaçınılmaz olduğu*” gerekçesiyle davacının kazanılmış hak iddiasını yerinde bulmamıştır³⁷.

³³ Çolak (n 22) 410.

³⁴ Konunun esaslı olarak ele alındığı Yargıtay’ın “*Brownie Kararı*”dır. Bkz. Yargıtay 11. HD., 30.01.2009 T., 2007/11599 E., 2009/965 K. <Lexpera> (s.e.t. 12.07.2025). Konunun ele alındığı diğer kararlar için bkz. YHGK., 14.06.2017 T., 2017/11-1729 E., 2017/1186 K.; Yargıtay 11. HD., 27.04.2012 T., 2012/4508 E., 2012/6943 K.; Yargıtay 11. HD., 3.2.2020 T., 2019/2990 E., 2020/837 K. (De Jure, s.e.t. 12.07.2025); Yıldız (n 6) 109-110, 112; Yargıtay 11. HD., 21.5.2013 T., 2012/13200 E., 2013/10453 K. (Bellona Kararı) (De Jure, s.e.t. 12.07.2025).

³⁵ Çiçeklioğlu (n 6) 81; Tezbaşaran (n 17) 13; Yıldız (n 6) 109, 112; Kök markanın değil de mükerrer markanın “*yeni düzenlenmiş bir versiyonu olduğu yönünde izlenim doğduğu*” durumlarda, seri marka kapsamında değerlendirme imkânı olmayacaktır. Bkz. Yargıtay. 11. HD., 16.12.2015 T., 2015/6263 E., 2015/13574; Y. 11. HD., 18.07.2011 T., 2010/610 E., 2011/8974 K.; Ayrıca bkz. Yıldız (n 6) 116. (De Jure, s.e.t. 15.07.2025). Yargıtay 11. HD., 05.07.2023 T., 2022/1030 E., 2023/4169 K. (Urban; Kararı) (De Jure, s.e.t. 15.07.2025); Yargıtay 11. HD., 04.03.2020 T 2019/3572 E., 2020/2364 K. (Unex Kararı) (De Jure, s.e.t. 12.07.2025).

³⁶ Çolak (n 22) 412-413 (CJEU C-252/12, par. 37 -Specsaver kararı-na atfen).

³⁷ Canan Küçükali, *Marka Hukukunda Karıştırma Tehlikesi* (Seçkin Yayıncılık, Ankara 2009) 132 vd.; Yargıtay 11. HD., 29.01.2007 T., 2005/13994 E., 2007/98 K. (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası, Kısaltılmışı: KİBB, s.e.t. 12.11.2025).

Seri marka oluştururken başkasına ait bir marka ile iltibasa yol açacak ölçüde yeni bir marka kullanılmayacağı gibi bu husus TMK m.2’ye de aykırı olacaktır³⁸. Yargıtay’ın “*Roman*” kararında önceki seri marka ile başvuru arasındaki benzerliğin etkilerine dair analizler yer almaktadır³⁹. Yüksek Mahkemece, davacının “*Roman*” ibareli tanınmış ve seri markaları karşısında, davalı tarafından “*Romance*” ibaresi için yapılan başvurunun, “*seri markalar arasına sızma*” ve “*öteden beri kullanılan davacı markalarının tüketiciler nazarında tesis ettiği imajın transferi*” sonucunu doğuracağı şeklinde değerlendirilmiştir. Kararda “*başvurunun tescilinin davacı markalarının tanınmışlığından haksız yararlanma sağlayabileceği, zira davacının reklâm gücünden haksız biçimde yararlanacağı ve satışlarını artıracığı, bu bağlamda davacı markasının tanınmışlığından istifade ederek toplumun dikkatini çekeceği ve onun temsil ettiği imaj ve güvenin hiçbir masraf ve çaba harcamadan kendi markasını taşıyan hizmet ve ürünlere devrini sağlayacağı, diğer yandan davacı ile aynı kalitede hizmet sunamaması durumunda tüketicilerin bunun sonuçlarını davacı markalarına mâl edeceği, bu şekilde davacı markasının giderek sıradanlaşacağı, ayırt edici gücünün ve etkileme alanının zayıflayacağı*” ifadeleriyle seri markalar ve başvuru arasındaki işaret ve mal ve hizmet benzerliğinin neden olacağı sonuçlara yer verilmiştir⁴⁰.

Doktrinde, seri marka değerlendirmesinde seriyi meydana getiren unsurun tanınmış olup olmadığı ile ayırt edici nitelik taşıyıp taşımadığı, taşıyorsa kullanım sonucu bir ayırt edicilik kazanmış olup olmadığının araştırılması gerektiğine dikkat çekilmektedir⁴¹. Bu açıdan, kanaatimizce, Yargıtay’ın yukarıda

³⁸ Karasu, Suluk, Nal (n 1) 257. Seri markanın mükerrer markaya yakınlıkla çabası olduğu durumlarda, marka sahibinin marka tescilinde SMK m.6/9 hükmü uyarınca kötüniyetli olduğunun ileri sürülebileceği hususunda bkz. Yıldız (n 6) 115; Eyigün (n 6) 40.

³⁹ Yargıtay 11. HD., 08.02.2016 T., 2015/6687 E. 2016/1105 K. (De Jure, s.e.t. 11.11.2025).

⁴⁰ Aynı yönde bkz. Yargıtay HGK. 14.6.2017 T., 2017/11-1729 E., 2017/1186 K. (İpekyol Kararı) (De Jure, s.e.t. 12.07.2025). Yüksek Mahkeme bu kararında ayırt ediciliğe katkısı olan şekil unsurlarının da yer aldığı bir markayı (İpekyolu+şekil), şekil unsuru olmadan (İpekyolu) yeniden tescil girişiminin, seri oluşturmaktan uzaklaşarak başkasına ait tanınmış “İpekyol” markası ile iltibas oluşturduğuna karar vermiştir.

⁴¹ Çolak (n 22) 418; Yargıtay 11. HD. 5.12.2013 T., 2013/15582 E., 2013/22186 K. (De Jure, s.e.t. 11.11.2025).

yer verilen, müktesep hakka dayanan ve “Form+” esas unsurlu markaları olan davacı markası ile davalıya ait “doğadanform plus” markası benzerlik açısından değerlendirildiği kararında⁴², bu markaların emtia listesinde 30. sınıftaki çayların da yer alması, markaların orta seviyede tüketicilerin “form çayı” olarak bildiği ve kullandığı emtialara ilişkin olması nedeniyle davacının Form ibaresi üzerinde diğerinin başvurusu engelleyecek nitelikte bir kazanılmış hakka sahip olduğu yaklaşımı eleştiriye açıktır. Zira marka hukukunda benzerlik analizi esaslı unsurlar açısından yapılmakta ve davacının form çayları bakımından ayırt edici olmayan veya en azından oldukça zayıf bir ayırt ediciliğe sahip olan, “Form+” markası davalıya ait başvuru ile benzer görülmemektedir.

Yargıtay’ın “Ambiance” kararı ise konumuz açısından dikkat çekicidir⁴³. Karara konu uyuşmazlıkta ilk derece mahkemesi, müktesep hak iddiasına dayanak gösterilen “Polisan Ambians+şekil” ibareli markada (ilk marka) “Ambians” ibaresi yanında “Polisan” ibaresi ve “şekil” unsurunun da yer aldığı, sadece “Ambians Royal” ibaresinden oluşan başvuruda (başvuru) ise önceki markada yer alan diğer asli unsurların muhafaza edilmediği, yani Polisan ibaresi ile şekil unsurunun yer almadığı ve bu nedenle müktesep hak koşullarının oluşmadığı sonucuna varmıştır. Buna karşı Özel Daire, “Ambians” ibaresinin ilk markanın asıl unsurlarından biri olduğu, itiraza gerekçe, davalı ait (davacının söz konusu iki markası arasındaki bir tarihte tescilli) “Marshall Ambiance” markası ile aynıyet arz etmediği, davacı tarafından yapılan başvuruda “Ambians” asli unsurunun aynen muhafaza edildiği, yeni başvuruda da markanın “Royal” ve “Ambians” ibarelerini birlikte içeren yine iki asli unsurlu bir marka olduğu, tek başına yalın “Ambians” ibaresinden oluşmadığı, bu itibarla davalı markasına yanaşmadan söz edilemeyeceği gerekçeyle kararı temyiz eden davacı yararına bozmuştur. Karardan anlaşıldığına göre, davacıya ait ilk marka olan “Polisan Ambians+şekil” tescilli iken aynı mallarda davalı adına “Marshall Ambiance” markası tescil edilmiştir. Kanaatimizce “Marshall Ambiance”, aynı mallar bakımından “Polisan Ambians+şekil”

markası ile iltibas oluşturacak niteliktedir. Ancak, ilk marka sahibinin itiraz etmemesi veya itirazın yerinde görülmemesi nedeniyle markanın sonuç olarak tescil edildiği anlaşılmakta, bu sefer davacının başvurusuna, davalı tarafından itiraz edildiği, Yüksek Mahkemenin ise uyuşmazlığı nihai olarak “iki asli unsurlu bir marka” yaklaşımı ile karara bağladığı görülmektedir.

Yüksek Mahkeme gibi, Alman Federal Mahkemesi de bir kararında, iki unsurdan oluşan bir markada halkın markayı bileşik bazen ayrı işaretler şeklinde algılayabileceğine işaret etmektedir. Kararda bu husus “Tescilli marka ek bir işaret bileşeniyle birlikte kullanılıyorsa, iki olasılık söz konusudur. Bir ürünü tanımlamak için iki işaretin kullanılması, genellikle halkın markayı iki parçadan oluşan bileşik bir işaret olarak algıladığı anlamına gelir. Ancak, halkın markayı tek bir köken göstergesi olarak değil, ayırt edilebilir iki işaret olarak algılaması da mümkündür. Bu gibi durumlarda hem birincil hem de ikincil markalar ticari kökeni gösterebilir ve bunun sonucunda her ikisi de hakları koruyacak şekilde bağımsız olarak kullanılabilir. Bu, halkın ikincil işaretlerin kullanımına alışkın olması durumunda (örneğin seri markalar durumunda) veya iki işaretten birinin halk tarafından bilinen şirket adı olması durumunda mümkündür” şeklinde ifade edilmiştir⁴⁴. Bu nedenle “iki asli unsurlu bir marka” kavramı yerine, davacının ilk markasında yer alan “Ambians” ibaresi üzerinde de hak sahibi olduğu şeklinde bir gerekçelendirme daha isabetli gözükmektedir.

Yargıtay kararları bu şekilde olmakla birlikte, TÜRKPATENT’in başvuruya konu markanın kök marka ile benzer olması kriterini, Yargıtay’a göre çok daha sıkı bir şekilde ve aynıyet teşkil edecek derecede benzer olması gerektiği şeklinde uyguladığı ifade edilmelidir⁴⁵.

3. Başvuruya Konu Marka ile Kök Markanın Aynı Mal ve Hizmet Sınıflarında Yer Alması

Müktesep hak uygulamasına ilişkin olarak Yargıtay’ın aradığı bir diğer kriter ise kök marka ile sonraki tarihli marka başvurusunun aynı mal/hizmet

⁴² Yargıtay 11. HD, 17.04.2019 T., 2018/689 E. ve 2019/3082 K. (De Jure, s.e.t. 11.07.2025).

⁴³ Yargıtay 11 HD., 12.02.2020 T., 2019/3175 E., 2020/1314 K. (De Jure, s.e.t. 11.11.2025).

⁴⁴ BGH 2014 I ZR 114/13 (Pınar) <juris.bundesgerichtshof.de> (s.e.t. 25.10.2025).

⁴⁵ Güven (n 6) 74.

sınıfında yer almasıdır. Buna bağlı olarak, sonraki tarihli marka başvurusunun müktesep hak konusu olan markanın bulunduğu mal/hizmet sınıfını genişletmemesi gerekir⁴⁶.

Müktesep hakkın uygulanabilmesi sadece markaların aynı mal/hizmet sınıfında yer alması durumunda söz konusu olacaktır. Buna ilişkin olarak Yargıtay “peak games” kararında “*davacının müktesep hak iddiasına dayanak markalarının birebir aynı olduğu ancak önceki tarihli markaların farklı sınıflarda yer alan mal ve hizmetleri kapsamakta olması nedeniyle, tescile dayalı müktesep hak iddiasının kabulü için gereken sonraki başvurunun emtia listesinin genişletilmesi yoluna gidilmemesi şartının bulunmadığı*” gerekçesiyle Bölge Adliye Mahkemesi’nin vermiş olduğu kararı onamıştır⁴⁷.

IV. SONUÇ

Marka sahibi uzun süre kullanıldığı kök markasını esas alarak, onun sahip olduğu itibardan yararlanmak amacıyla, kök marka ile bağlantılı ve onunla aynı sınıftaki mal ve hizmetleri kapsayan yeni seri markalar oluşturabilmektedir. Bu yeni seri marka, marka sahibi açısından bir müktesep hak teşkil edecek ve seri markanın tescili talep edilebilecektir. Hukukun diğer alanlarında olduğu gibi marka hukukunda da müktesep hak Yargıtay içtihatları ile şekillenmiş bulunmaktadır. İçtihatların temelini Yargıtay’ın “Ece Lady” kararı ile “Ülker Donut” kararı oluşturmaktadır. Bahse konu kararlarda genel olarak esas alınan kriterler; kök markanın tescilli olarak uzun süre kullanılması ve bunun çekişme konusu olmaması, kök marka ile yeni seri markaların benzer olması ve tüketici nezdinde yarattığı izlenimin korunması suretiyle oluşturulması, markaların dahil olduğu mal ve hizmet sınıflarının aynı olması şeklindedir.

Kök markanın uzun süre kullanılması ve çekişme konusu olmaması kriterinde, Yargıtayın uzun

sürenin ne olması gerektiğine ilişkin asgari bir süre belirtmediği görülmektedir. Bununla birlikte TÜRK-PATENT ve doktrindeki bazı yazarlar asgari sürenin tescilden itibaren beş yıl olması gerektiğini kabul etmektedir. Yargıtay’ın uzun süre kullanım aranmasındaki arkasındaki temel nokta markanın tanınırlık kazanmış olmasıdır. Zira bir işletme güçlü bir reklamla başka bir işletmenin 10 yılda oluşturduğu tanınırlığı çok daha kısa sürede oluşturabilmektedir. Dolayısıyla asgari beş yıl kullanım süresi aramanın yerine, Yargıtay uygulamasında olduğu üzere, her somut olaydaki mal ve hizmet bakımından konunun değerlendirilmesi daha uygun olacaktır.

Yine burada Yargıtay ve doktrin tarafından uzun süre kullanımın bir unsuru olarak aranan “*önceki markanın tescilli olması*” hususu da eleştiriyeye açıktır. Zira SMK m.6/3’te belirtildiği üzere belli durumlarda tescilsiz markalar da ilgili Kanun kapsamında korunmaktadır. Tescilsiz de olsa markanın varlığının kabul edildiği ve korunduğu bir durumda, müktesep hakkı sadece tescilli markalara hasretmek korunmak istenen değer ile bağdaşmamaktadır. Dolayısıyla uzun süredir kullanılan ve belli bir tanınırlığa ulaşan kök marka, tescilli/tescilsiz ayırımına tabi tutulmadan müktesep hak kapsamında korunmalıdır.

Yargıtay tarafından aranan diğer önemli kriter ise başvurusu yapılan yeni seri markanın kök markanın asli unsurlarını muhafaza etmesidir. Hatta TÜRK-PATENT’in başvuruya konu seri markanın asli unsurlarını muhafaza etmeyi benzerlikten öte aynılık mertebesinde sıkı şekilde uyguladığı görülmektedir.

Yargıtay’ın aradığı bir diğer kriter ise kök marka ile yeni seri markanın aynı mal/hizmet sınıfında yer alması ve mal/hizmet sınıfının genişletmemesidir. Yine bu kriter gereği, başkasına ait markaya iltibası artıracak ölçüde TMK m.2’ye aykırılık teşkil edecek bir yakınlaşmanın da olmaması gerekir.

⁴⁶ Yusufoglu Bilgin (n 5) 3; Karasu, Suluk, Nal (n 1) 256 vd.; Yıldız (n 6) 107; Çiçeklioğlu (n 6) 55; Tezbaşaran (n 17) 17, 41. Markaların farklı sınıflara ilişkin olduğu için müktesep hak oluşturmayacağı yönünde bkz. Yargıtay. 11. HD., 21.01.2010 T., 2008/4266 E., 2010/586 K.; Yargıtay 11. HD., 11.04.2016 T., 2015/8951 E., 2016/3933 K. (De Jure, s.e.t. 13.07.2025).

⁴⁷ Yargıtay 11. HD., 06.11.2019 T., 2018/5839 E., 2019/6918 K. (De Jure, s.e.t. 13.07.2025).

KAYNAKÇA

- Atalı M, 'Usuli Müktesep Hak Kavramı ve Bozma Kararının Bağlayıcılığı' (2018) 44(3) Yargıtay Dergisi 457.
- Aktekin U ve Sungü U, 'Türk Marka Hukukunda Müktesep Hak Kavramı ve Uygulamasına Bir Eleştiri' (2023) 25(1) Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi 41.
- Bozgeyik H, *Marka Hakkının Korunması* (3. Baskı, Adalet Yayınevi 2024).
- Çiçeklioğlu G, 'Seri Markaların Korunması' (Yüksek Lisans Tezi, Özyeğin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2020).
- Çolak U, *Türk Marka Hukuku* (5. Baskı, Oniki Levha 2023).
- Eminoğlu C, 'Marka Sahibinin Tekliği İlkesi ve Bu İlkenin Markanın Devri Bağlamında İncelenmesi (Anayasa Mahkemesi'nin 556 Sayılı KHK'nın m.16/5 Hükmünü İptal Eden Kararı Bağlamında Bir Değerlendirme)' (2016) 1 Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi 229.
- Ercevhahir M, *Medeni Usul Hukukunda Usuli Müktesep Hak* (1. Baskı, Yetkin Yayınları 2023).
- Eyigün E, 'Marka Hakkının Sınırları' (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü 2019).
- Güven B, 'Başvuru Sahibi Adına Tescilli Markaların Yapılan Yeni Başvuruya Etkisi: Kazanılmış Hak Yaklaşımı' (2020) 22(2) Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi 71.
- Kaplan G, 'İdari Yargılama Hukukunda Usulü Kazanılmış Hak' (2004) VIII (1-2) Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 115.
- Karasu R, Suluk C ve Nal T, *Fikri Mülkiyet Hukuku* (8. Baskı, Seçkin Yayıncılık 2024).
- Küçükali C, *Marka Hukukunda Karıştırma Tehlikesi* (Seçkin Yayıncılık 2009).
- Oğuzman M. K ve Barlas N, *Medeni Hukuk* (31. Baskı, Vedat Kitapçılık 2025).
- Şavata Tanverdi AB, 'Medeni Usul Hukukunda Kazanılmış Haklar ve Özellikle Usuli Kazanılmış Haklar' (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 1993).
- Tezbaşaran S, 'Seri Markalarda Karıştırma Tehlikesi' (Yüksek Lisans Tezi, Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2020).
- Yıldız B, 'Mükerrer Markanın Seri Markasının Tescili - SMK m.5.1.ç ve m.6.1 Hükmüne Yargıtay Kararları ile Getirilen İstisna' (2018) 34(4) Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi 93.
- Yusufoğlu Bilgin F, 'Tescilli Markanın Yenilenmesi Bağlamında İltibas Yaratılması (Marka Üzerindeki Müktesep Hakkın Sınırları)' (2021) <<https://yasaman.av.tr/tescilli-markanın-yenilenmesi-baglaminda-iltibas-yaratilmasi-marka-uzerindeki-muktesep-hakkin-sinirlari/>>.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde etik kurallara uyulduğunu yazar beyan etmektedir. Aksi bir durumun tespiti halinde Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi (TFM) hiçbir sorumluluğu kabul etmemektedir. Sorumluluk, çalışmanın yazarına aittir.

Katkı Oranı Beyanı: Söz konusu çalışmanın hazırlanması ve yazımı aşamasında yazarın katkı oranı %100'dür.

Varsa Destek ve Teşekkür Beyanı: Yoktur.

Çatışma Beyanı: Yoktur.

Ethics Statement: The author declares that ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In case of detection of a contrary situation, TFM does not have any responsibility and all responsibility belongs to the author of the study.

Contributions Statement: Author has contributed %100 into preparing and writing this study.

Statement for Support and Appreciation If Any: None.

Statement for Conflict of Interest: None.